BESTANDSPLAN

2026 – 2028

FORVALTNINGSOMRÅDE 4211
GJERSTAD VILTLAG
Hjort

Innhold:

Innhold: 2
1. Bestandsplanen avgrensing og størrelse 3
2. Innledning 6
2.1. Hjort I Gjerstad 6
2.2 Hjort I nabokommuner 7
3 Informasjon om hjort hentet fra Hjorteviltportalen 8
4 Kommunale målsetninger 9
5 Tidligere avskytning av hjort i Gjerstad viltlag 2024-2025 9
6 Planperiode 11
6.1 Forutsetninger / Bestandsutvikling 11
6.2 Statistiske data 12
6.3 Analyse av data fra Hjorteviltregisteret 18
7 Beite 20
8 Målsetninger for perioden 2026-2028 21
9 Kvote og Avskytningsmodell for perioden 22
9.1 Kvote 22
9.2 Avskytningsprofil 22
10 Gjennomføring av jakten 23
10.1 Ved feilfellinger 24
10.2 Kontroll 24
10.3 Sykdom eller skadet vilt 24
11 Fullmakt 25

Utarbeidet av : Gjerstad Viltlag

1. Bestandsplanen avgrensing og størrelse

Bestandsplanområde omfatter områder i fire kommuner.

Gjerstad kommune	:	Hele kommunen inkl vei, vann og bebyggelse	Ca 323.000 daa
Risør kommune	:	Homme/Vormli	Ca 11.700 daa
Nissedal kommune	:	Statskog sitt areal	Ca 37.600 daa
	:	Statskog (Ljosvassteigen)	Ca 8.100 daa
Drangedal kommune	:	Statskog Brødsjø	Ca 31.200 daa

Til sammen utgjør dette et areal på cirka 412 000 daa totalt.
Storvaldene opererer med 390.472 daa som gjeldene storvaldarealer.
Gjerstad viltlag har ca 90 km fellesgrense med 5 andre kommuner

Område organiseres som ett forvaltningsområde under Gjerstad Viltlag.

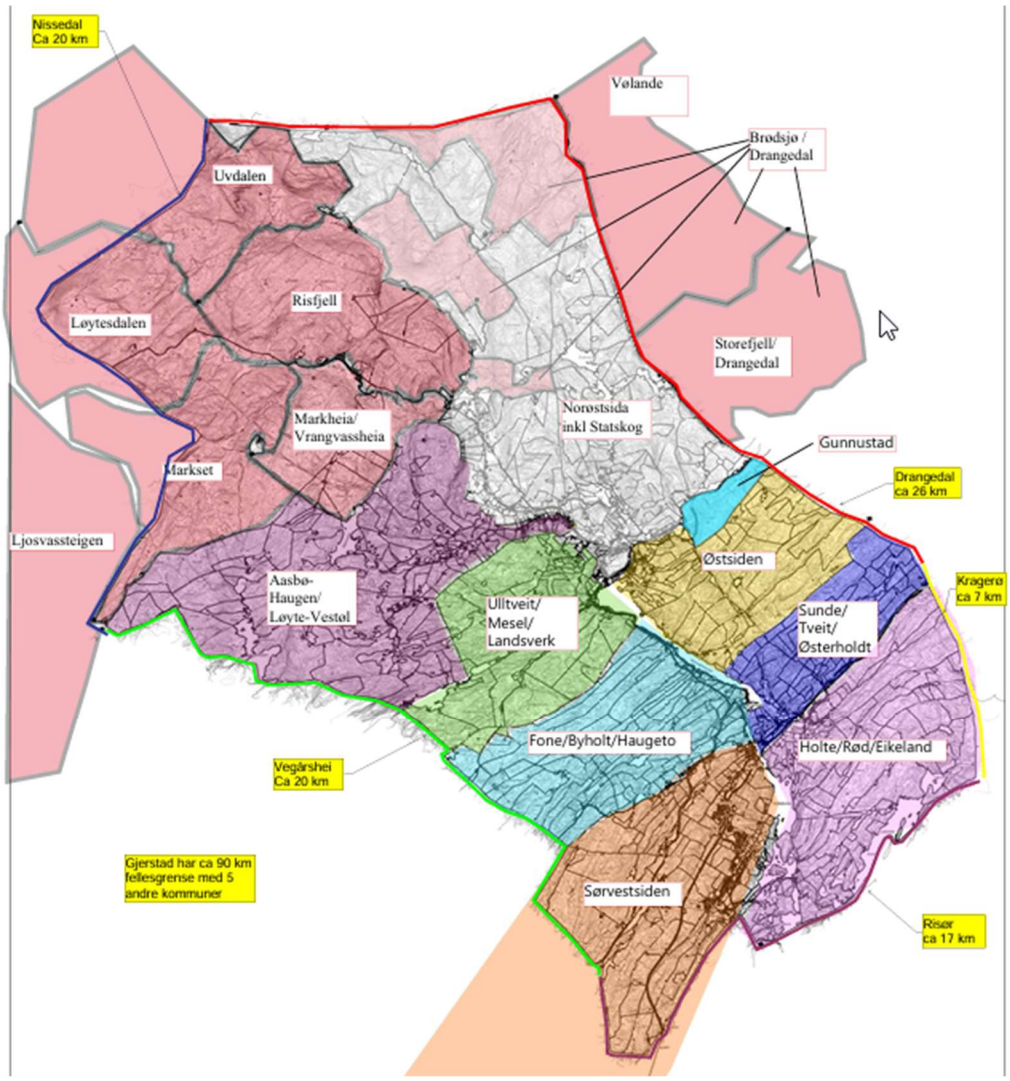

Viltlaget holder på å oppdatere kart og arealer, men er foreløpig ikke ferdig.
Arealer for viltlaget er iht oppgitt fra elgforvaltning.

Gjerstad viltlag er delt opp i 10 storvald som geografisk er i samme områder.
Hvert storvald er deretter delt inn i flere jaktfelt(jaktlag).

Storvald	Jaktlag	Areal
Sørvestsiden (35141 daa)	Brokeland og Gryting	
	Homme/Vormli	
	Ytre Haugen	
	Skorstøl	
Fone/Byholt/Haugeto (20991 daa)	Fone/Byholt/Haugeto	
Ulltveit/Mesel/Landsverk (19205 daa)	Mesel/Landsverk	
	Ulltveit	
Aasbø-Haugen/Løyte-Vestøl (36499 daa)	Vestøl	
	Løyte Haugen	
	Aasbø	
Nordøstsida (86563 daa)	Lunden/Myra	
	Trydal	
	Vevstad	
	Eskeland Ausland	
	Storefjell – Statskog	
	Vølande – Statskog	
Gunnustad (2100 daa)	Gunnustad	
Østsida (19171 daa)	Trollelva (Apland Kveim)	
	Vik	
	Mo	
Sunde/Tveit/Østerholt (14219 daa)	Sunde/Tveit	
	Østerholdt	
Holte/Rød/Eikeland (21020 daa)	Holte/Rød/Eikeland	
Statskog (Totalt 135708 daa)	Ljosvassteigen	
	Løytesdalen	
	Markheia	
	Markset	
	Risfjell	
	Uvdalen	

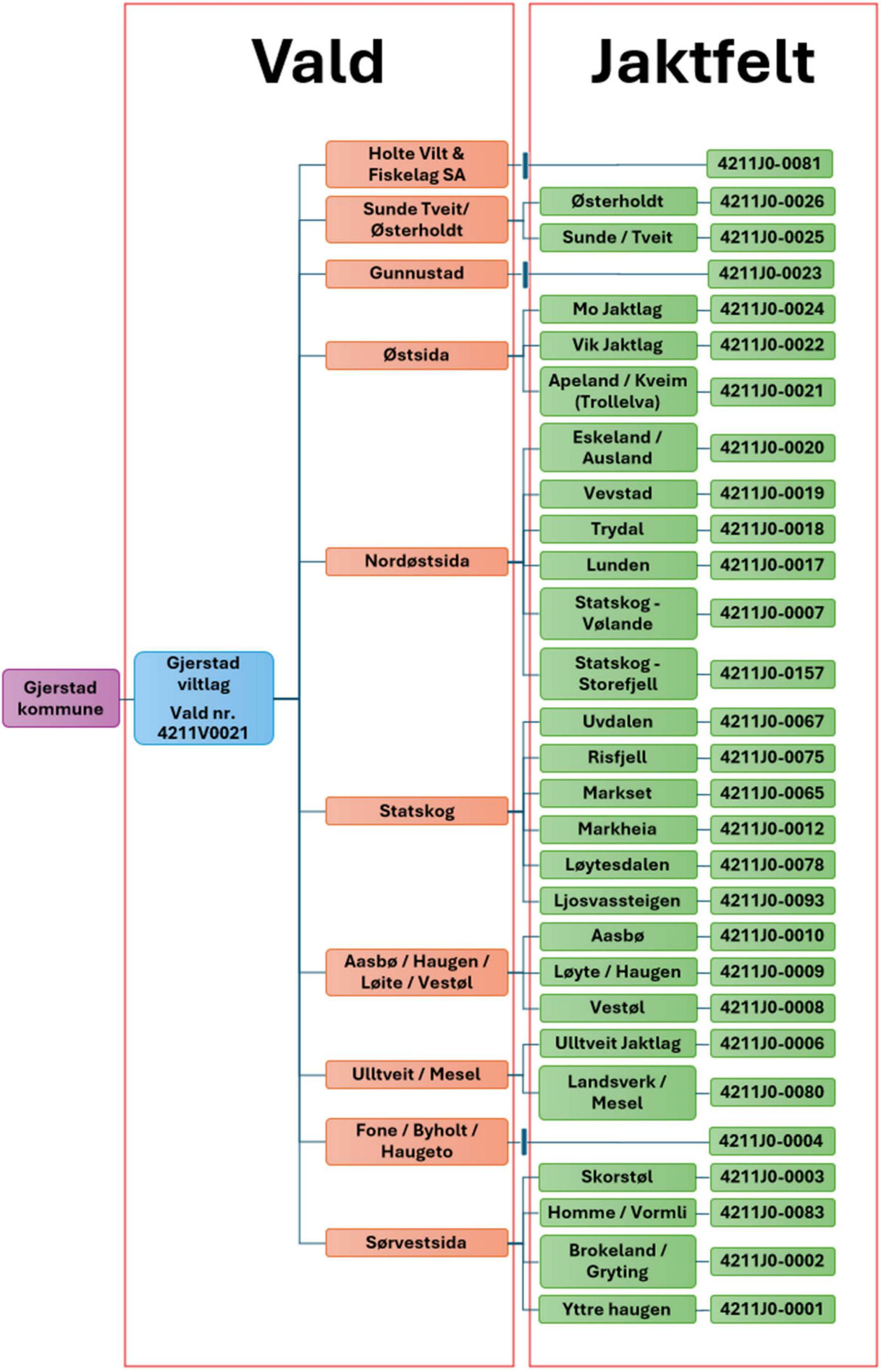
Vald
Jaktfelt
Gjerstad kommune
Gjerstad viltlag
Vald nr. 4211V0021
Holte Vilt & Fiskelag SA
4211J0-0081
Sunde Tveit/ Østerholdt
Østerholdt
4211J0-0026
Sunde / Tveit
4211J0-0025
Gunnustad
4211J0-0023
Østsida
Mo Jaktlag
4211J0-0024
Vik Jaktlag
4211J0-0022
Apeland / Kveim (Trollelva)
4211J0-0021
Nordøstsida
Eskeland / Ausland
4211J0-0020
Vevstad
4211J0-0019
Trydal
4211J0-0018
Lunden
4211J0-0017
Statskog - Vølande
4211J0-0007
Statskog - Storefjell
4211J0-0157
Statskog
Uvdalen
4211J0-0067
Risfjell
4211J0-0075
Markset
4211J0-0065
Markheia
4211J0-0012
Løytesdalen
4211J0-0078
Ljosvassteigen
4211J0-0093
Aasbø / Haugen / Løite / Vestøl
Aasbø
4211J0-0010
Løyte / Haugen
4211J0-0009
Vestøl
4211J0-0008
Ulltveit / Mesel
Ulltveit Jaktlag
4211J0-0006
Landsverk / Mesel
4211J0-0080
Fone / Byholt / Haugeto
4211J0-0004
Sørvestsida
Skorstøl
4211J0-0003
Homme / Vormli
4211J0-0083
Brokeland / Gryting
4211J0-0002
Yttre haugen
4211J0-0001

2. Innledning

Gjerstad Viltlag ser på Gjerstad som ett vald når det gjelder hjort.

Storvald og jaktlag bestemmer selv hvordan hjortejakt organiseres.

Gjerstad Viltlag har frem til nå søkt om kvoter fra år til år, men ser nå at hjorten etablerer seg mer i vårt område. Flere kommuner rundt oss har etablert forvaltningsplan for hjort. Det blir da også naturlig at også Gjerstad Viltlag etablere en forvaltningsplan.

Hjorten sitt bevegelsesmønster skiller seg fra Elg. Hjort benytter seg av mye større arealer og vandrer over store områder og er innom flere kommuner.

I Gjerstad opplever man at hjorten oppholder seg på litt forskjellige plasser i bygda, og på forskjellige tidspunkter, i løpet av jaktperioden.

På grunn av bevegelsesmønster og variasjoner på hvor man erfaringsvis finner hjorten er under høstjakta, har Gjerstad Viltlag sett på kommunen som ett stort jaktvald.
Det søkes om en felles kvote der alle Storvald / Jaktlag, som kvalifiserer til minsteareal for hjort har anledning til å jakte på hjort.

Jaktutøvelsen vil fungerer etter førstemann til mølla prinsippet.

2.1. Hjort I Gjerstad

Hjorten er ett relativt nytt viltinnslag i Gjerstad Kommune. De første skutte hjort som er registrert i hjorteviltregisteret er fra 2011 med 3 felte hjort. Det har nok vært skutt noen hjort før den tid også, men det statisks materiale i Hjorteviltregisteret er begrenset og det er først fra 2016 at Gjerstad har litt mer statiske data.

I Gjerstad er det nok også litt usikkerhet rundt føring av sett og skutt. Det er nok en del jaktdager som ikke er registret. Men skutte dyr og vekter er riktig registrert.

Det virker til at hjortestammen er svakt økende selv om sett hjort er har litt nedgang de to siste årene, men vi feller og jakter mer på hjort.

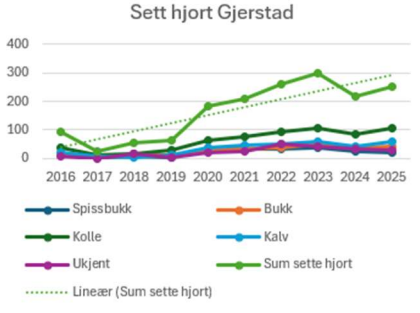

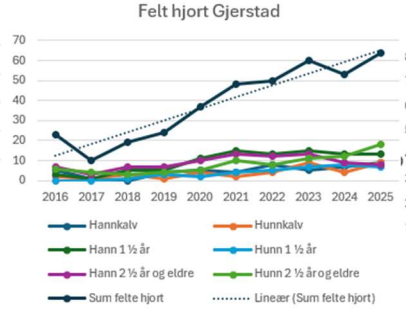

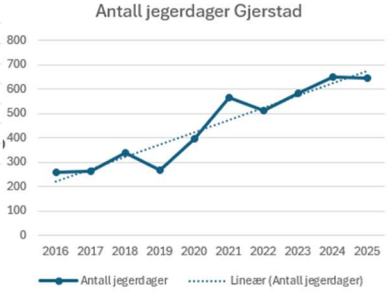

2.2 I Faunrapporten for Elg og hjort i Agder 2026 kommenteres følgende om hjort i Gjerstad.

- Bestandsstagnasjon fra 2019
- Noe nedgang i tetthet siste 3 år
- Bukkandelen har gått ned siden 2020
- Kondisjon (Vekter) noenlunde stabilt, men med årlige variasjoner
- Usikkert datamateriale, men det anbefales å videreføre nåværende jaktuttak

2.3 Hjort I nabokommuner

I kommunene Vegårshei, Tvedestrand, Risør, Åmli og Arendal er tendensen fra 2016 til 2025 også stigende, men for 2024 og 2025 er det litt synkende. (Østre Agder)

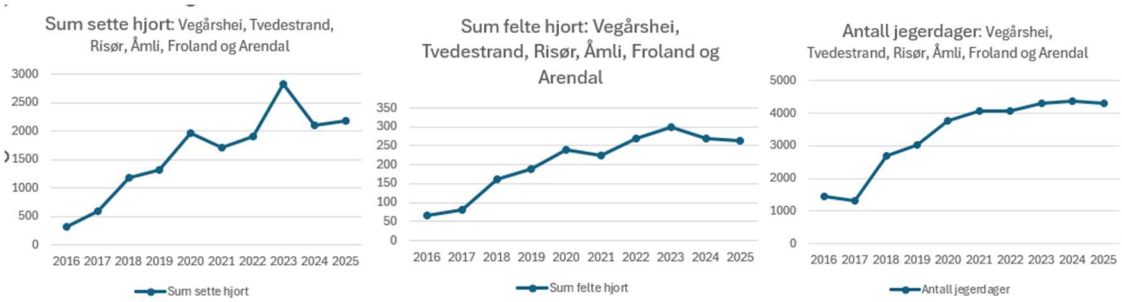

Østre Agder har relativt gode kalverater og slaktevekter

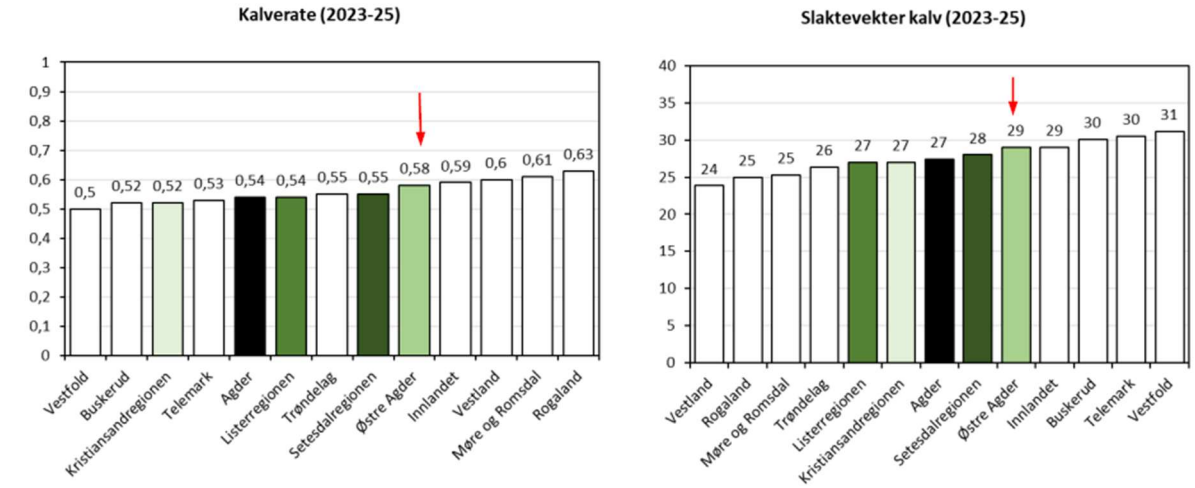

For våre naboer i Telemark

Drangedal har størst % vis uttak av de tre kommunene med ca 70% deretter Kragerø med ca 20% og Nissedal med ca 10%

Trenden er litt utfalting med en fallende tendens på sett hjort, felt hjort faller litt i 2024 og 2025

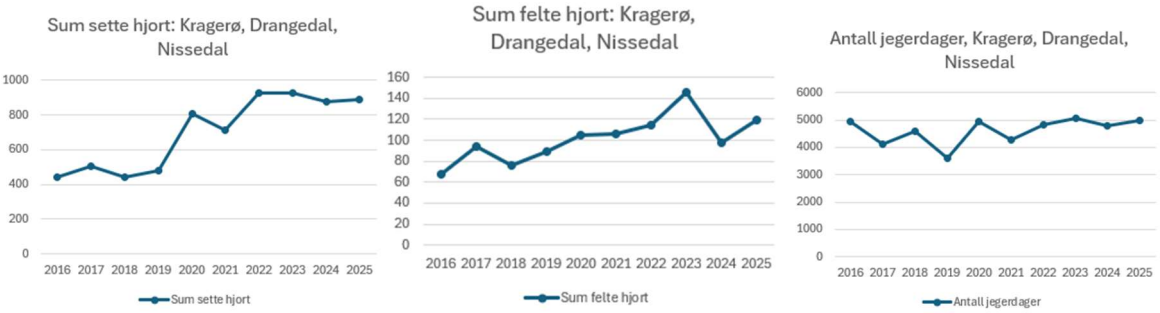

3 Informasjon om hjort hentet fra Hjorteviltportalen.

- Utbredelse over store deler av Europa og Nord-Amerika
- I løpet av de siste 60 år har hjorten åkt kraftig i Norge
- Slaktevekt varierer i forhold til kondisjonen, alder og når på året den blir skutt. Vanligvis reduseres slaktevekter på hjort til ca 55-70% av levende vekt.
- Koller blir vanligvis brunstige når de når en viss størrelse og når de når en levende vekt på ca 80kg. (80kg levende tilsvarer ca 55 kg slaktevekt).
- Normal slaktevekt for fullvoksne koller er ca 50-80kg (80-120 kg levendevekt)
- Kolle går drektig i ca 230 dager og føder vanligvis kun en kalv.
- Kalvingstidspunkt er i mai-juni. Fødselsvekt 6-10kg.
- Kalvens viktigste næringskilde den første måneden er den næringsrike morsmelken. Kalven legger på seg 500-600 gr. pr dag. Etter 3-4 mnd er fødselsvekten ca femdobla
- Bukker kan bli kjønnsmoden som 1,5år
- Bukker er fullvoksne først ved 6-8 år. Den eldste viltlevende bukken som er registrert i Norge er 16år.
- Fullvoksen bukk (6-8 år) kan veie opp mot 235 kg levende vekt.
- Brunstid starter vanligvis i slutten av september og varer 3-4 uker (varer hele oktober)
- Slaktevekter på bukk blir lettere utover høsten. En aktiv hjortebukk i brunsttiden kan miste ca 20-30% av sin levende vekt.
  (en bukk skutt i fra november/desember med en slaktevekt på 100kg kan ha hatt en slaktevekt opp mot 130kg i begynnelsen av september.)
- Vanlig gevirutvikling er 1 spir på hver side som 1 åring, men kan ha flere dersom den er i god kondisjon. Fra 7-12 år er vanligvis geviret på sitt største. Etter det reduseres gevirutviklingen og kalles da gjerne returbukk.
- Hjorten er mest aktiv om natten og i skumringer om morgen og natt med 4-6 beiteperioder i døgnet om sommeren, og 2-3 ganger om vinteren.
- Utenom brunsttid er det vanlig at bukker og koller oppholder seg på forskjellige steder.
- Vanligvis vandrer hjorten over store områder. Størst leveområde om sommer, mindre leveområde i vintersesongen. Vinterbestand kan ha store bestandstettheter i attraktive områder.

4 Kommunale målsetninger

Gjerstad kommune har pr.dd ikke utarbeidet kommunale målsetninger for Hjort. Siste kommunale mål for hjorteviltforvaltning er for perioden 2015-2019

Om hjort står det.

Sett hjort innføres først når fellingstallet ligger i størrelsesorden 30 hjort pr år.

For hjort er det ønskelig med mer kunnskap. Inntrykket er imidlertid at bestanden er i vekst og at kondisjonen er god. Målsettinger for planperioden skal være en kontrollert vekst i kommunen. Samtidig må det være et fokus at skadene for jord- og skogbruket ikke øker.

(2020 var første gangen det ble felt mer enn 30 hjort i kommunen, da ble det felt 37 hjort, men det ser ut til at fra 2016, har det vært registret «sett hjort» litt mere systematisk)

5 Tidligere avskytning av hjort i Gjerstad viltlag 2024-2025

Gjerstad Viltlag har i årene 2023, 2024 og 2025 deltatt på møter med viltforvaltere i kommunene, Gjerstad, Vegårshei, Risør, Tvedestrand, Åmli, Froland, Arendal, Birkenes og Grimstad.
Det er ett ønske om ett tettere samarbeide om en felles strategi rundt hjorteforvaltning siden hjorten benytter et mye større areal. Disse kommunene utgjør et landareal på ca 3.890.000 da

Bestandsplanen for Gjerstad viltlag vil bygger på opplysninger fra disse møtene, om en felles forvaltningsstrategi for disse kommunene. Det er varierende populasjoner fra kommune til kommune. Forvaltningssamarbeidet bygger derfor på avskytnings strategier og ikke på antall av dyr.

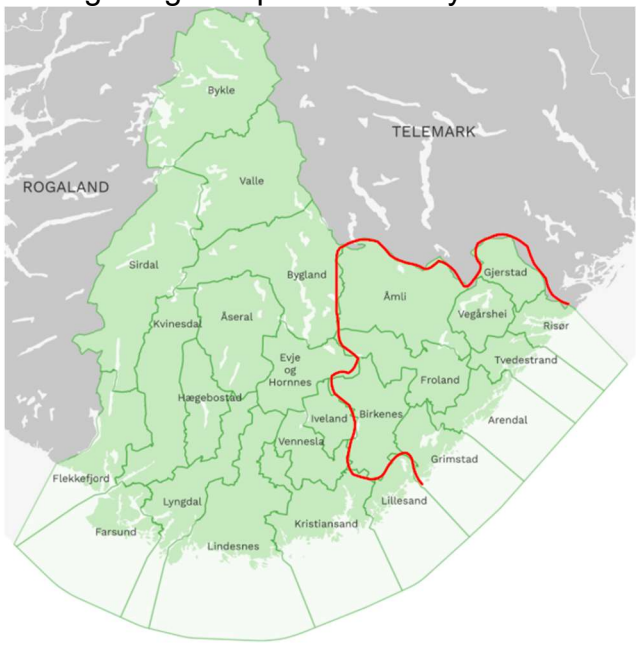

Gjerstad Viltlag har i årene 2023, 2024 og 2025 deltatt på møter med viltforvaltere i kommunene:

- Gjerstad,
- Vegårshei,
- Risør,
- Tvedestrand,
- Åmli,
- Froland,
- Arendal,
- Grimstad
- Birkenes*

Heretter kaldt «Øst Agder»

*Birkenes er i faunrapport for 2026 definert inn under Kristiansandsregionen

Basert på informasjon fra disse møtene og andre informasjonskanaler har Gjerstad Viltlag for 2024 og 2025 hatt følgende avskytningsstrategi.

- 11% Voksen bukk
- 36% Kolle
- 24% Spissbukk
- 29% Kalv

47 % Handyr
36 % Hodyr
29 % Kalv

Den lave voksen bukk %, ble valgt for at ikke felt voksen bukk % skulle bli stor, dersom man ikke fyller totalkvoten.

Avskytning 2024 og 2025 For Gjerstad

Avskytningsprofil Hjort

Planperiode 2024-2026				2024		2025		2026		2024-2026 Akumulert			
pr/år	Type dyr	Tildeling Stk	Fordelings-nøkkel i %	Felt Stk	% felt av 52 stk	Felt Stk	% felt av 65 stk	Felt Stk	% felt av XX stk	Felt Stk	% felt av 117 stk	% felt av 210 stk	Dyr igjen på kvote
8	Bukk	24	11 %	♂ 8	15 %	♂ 8	12 %	♂		♂ 16	14 %	8 %	8
25	Kolle	75	36 %	♀ 20	38 %	♀ 25	38 %	♀		♀ 45	38 %	21 %	30
17	1,5 Spissbukk	51	24 %	♂ 13	25 %	♂ 13	20 %	♂		♂ 26	22 %	12 %	25
	1,5 år kolle		0 %	♀		♀		♀		♀ 0	0 %	0 %	0
20	Kalv	60	29 %	11	21 %	19	29 %			30	26 %	14 %	30
70	**Totalt**	**210**	**100 %**	**52**	*100 %*	**65**	*100 %*	**0**	*0 %*	**117**	*100 %*	**56 %**	**93**

Voksne dyr, Avskytningsprofil kjønnsfordeling

Plan voksne dyr i perioden 2024-2026			2024		2025		2026		2024-2026		
Type dyr	Tildeling Stk	Fordelings-nøkkel i %	Felt Stk	% felt av 41 stk	Felt Stk	% felt av 46 stk	Felt Stk	% felt av xx stk	Felt Stk	% felt av 87 stk	Avvik fra plan
Handyr	75	50 %	♂ 21	*51 %*	♂ 21	*46 %*	♂ 0		♂ 42	*48 %*	-2 %
Hodyr	75	50 %	♀ 20	*49 %*	♀ 25	*54 %*	♀ 0		♀ 45	*52 %*	2 %
Sum	**150**	*100 %*	**41**	*100 %*	**46**	*100 %*	**0**	*0 %*	**87**	*100 %*	

Kalver, Avskytningsprofil kKjønnsfordeling

Plan Kalver i perioden 2024-2026			Felt Stk	% felt av 11 stk	Felt Stk	% felt av 19 stk	Felt Stk	% felt av xx stk	Felt Stk	% felt av 30 stk	
Han kalv			♂ 7	64 %	♂ 9	47 %	♂		♂ 16	53 %	Han kalv
Ho kalv			♀ 4	36 %	♀ 10	53 %	♀		♀ 14	47 %	Ho kalv
Kalv tot	**60**	29 %	11	*100 %*	19	*100 %*	0	*0 %*	30	*100 %*	Sum

Alle dyr, uvahengig av alder, Avskytningsprofil kjønnsfordeling

Type dyr	Felt Stk	% felt av 52 stk	Felt Stk	% felt av 65 stk	Felt Stk	% felt av xx stk	Felt Stk	% felt av 117 stk	
Handyr	♂ 28	54 %	♂ 30	46 %	♂ 0		♂ 58	**50 %**	**Handyr**
Hodyr	♀ 24	46 %	♀ 35	54 %	♀ 0		♀ 59	**50 %**	**Hodyr**
Sum	52	*100 %*	65	*100 %*	0	*0 %*	117	*100 %*	Sum

Kvote	**140**	
Kvote/år	**70,0**	
År	**Felt**	**Fellings %**
2024	52	74 %
2025	65	93 %
2026	0	0 %
Akum.	117	84 %

6 Planperiode

Planperiode settes for 3 år, fra og med 2026 til og med 2028.

6.1 Forutsetninger / Bestandsutvikling

Det statistiker tallmaterialet for Gjerstad er begrenset. Rutinene for å registrere «sett hjort», har nok en del usikkerheter i seg, siden mye av hjortejakta ofte utføres som individuell jakt. Det er en relativt ny jakt form i Gjerstad, og ofte foregår jakten som posteringsjakt, noen timer på morgen og kvelden.

Usikkerhetene som ligger i Sett og Skutt data, er at man tror at det er mange jaktturer som ikke er registrert i Sett og Skutt, når det ikke har vært sett eller felt hjort.

Rutiner for «sett og skutt» rapporteringer har endret seg mye den siste tiden, vi vil få ett bedre tallmateriale fremover, etter hvert som rutinene for registrering av hjortejakten blir enda mere innarbeidet hos den enkelte jeger.

Det er svært enkelt, for den enkelte jeger å registrere sine jaktturer i appen «Sett og Skutt»

Fellingstatistikk, som antall og vekt er eksakte verdier.

For å få en større forståelse for hjortebestanden ser vi på ett større areal
(Flere kommuner).

6.2 Statistiske data

Gjennomsnitt vekter på felte dyr i Gjerstad 2024 og 2025

Dyr	Vekt kategori	Vekter (hentet fra AI)	2024	2025
Koller	Lav vekt	45-52 kg		
	Normal vekt	55-65 kg	57 kg	
	God vekt	Over 65 kg		67 kg*
1,5 år Koller	Lav vekt	Under 30 kg		
	Normal vekt	35-43 kg		43 kg*
	God vekt	Over 45 kg	46 kg	
1,5 år Spissbukk	Lav vekt	Under 35 kg		
	Normal vekt	40-45 kg	52 kg	59 kg
	God vekt	Over 65 kg		
Kalv Han	Lav vekt	Under 18 kg		
	Normal vekt	22-28 kg		
	God vekt	Over 30 kg	30 kg	31 kg
Kalv Hun	Lav vekt	Under 16 kg		
	Normal vekt	18-24 kg		
	God vekt	Over 25 kg	30 kg	26 kg

*Vekter for 2025 på koller er foreløpige estimat, eksakt alder er ikke analysert enda

Vekter for Voksen bukk avhenger veldig av alder og når på året de blir felt

Alder	Før brunst (september)	Etter brunst (november)	Beskrivelse
1,5 år (Spissbukk)	45 – 55 kg	40 – 50 kg	Deltar lite i brunst, taper minimalt med vekt.
2,5-3,5 år (Ungbukk)	75 – 90 kg	65 – 80 kg	Begynner å lukte på brunsten, moderat vekttap.
4,5 - 10 år (Storbukk)	110 – 145 kg	85 – 110 kg	Toppen: Kan tape opptil 30 % av vekta.
11 år + (Returbukk)	100 – 130 kg	80 – 100 kg	Vekta stagnerer eller synker med alderen.

Tabell viser felte dyr skutt før og etter brunst i Gjerstad

	2024		2025*	
Alder / Type dyr	Før brunst	Etter brunst	Før brunst	Etter brunst
2,5-3,5 / Ungbukk	84 kg	70 kg		69 kg*
4,5-10 / Storbukk	94 kg	94 kg	104 kg*	93 kg*
Fra 11 / Returbukk	145 kg			

*Alder ikke analysert, estimert alder utfra gevirutvikling og vekt

- Vekter på handyr felt i Gjerstad 2024 og 2025 er i medium til nedre sjikt av Normalvekt

- I Gjerstad har vi generelt en sunn kondisjon på våre felte dyr.

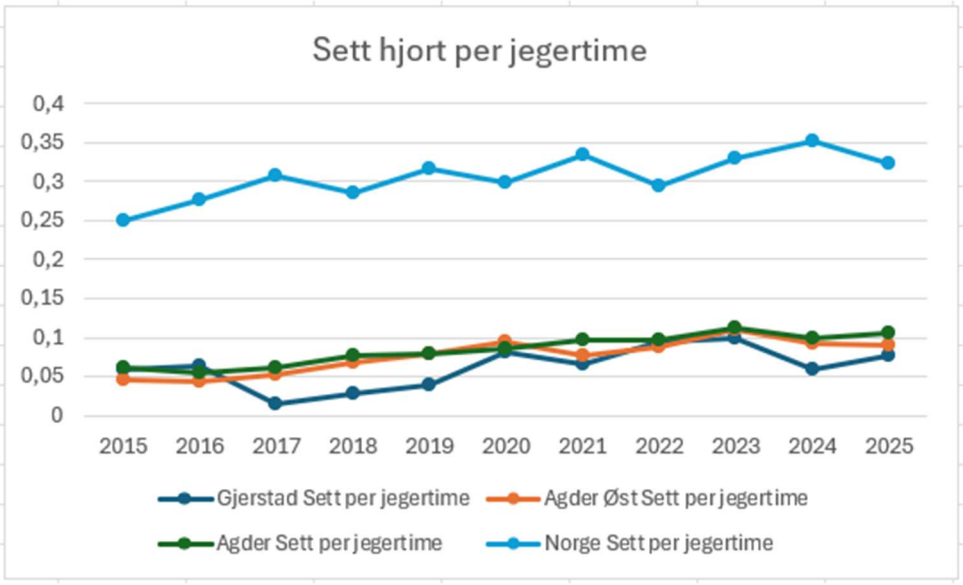
Sett hjort per jegertime
0,4
0,35
0,3
0,25
0,2
0,15
0,1
0,05
0
2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
Gjerstad Sett per jegertime
Agder Øst Sett per jegertime
Agder Sett per jegertime
Norge Sett per jegertime

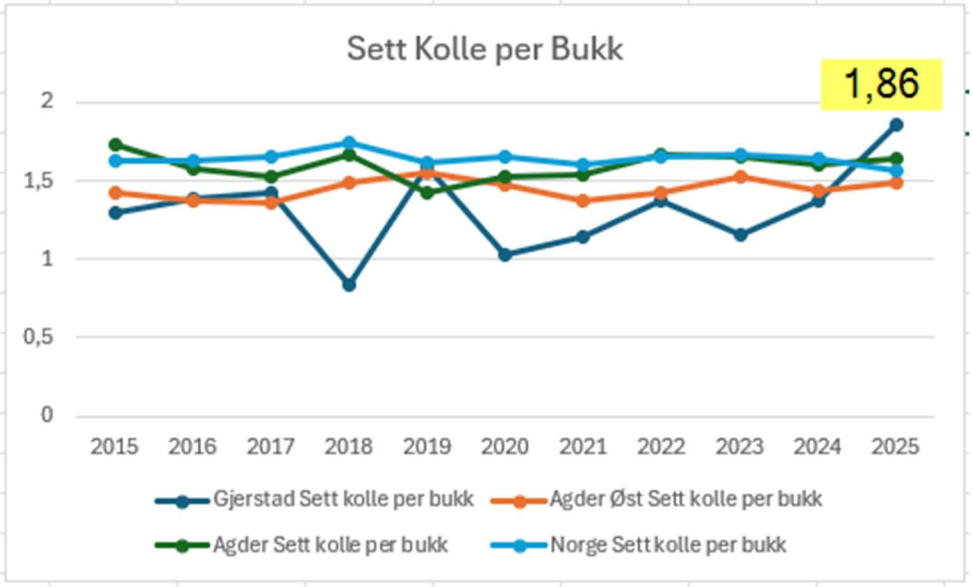
Sett Kolle per Bukk
1,86
2
1,5
1
0,5
0
2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
Gjerstad Sett kolle per bukk
Agder Øst Sett kolle per bukk
Agder Sett kolle per bukk
Norge Sett kolle per bukk

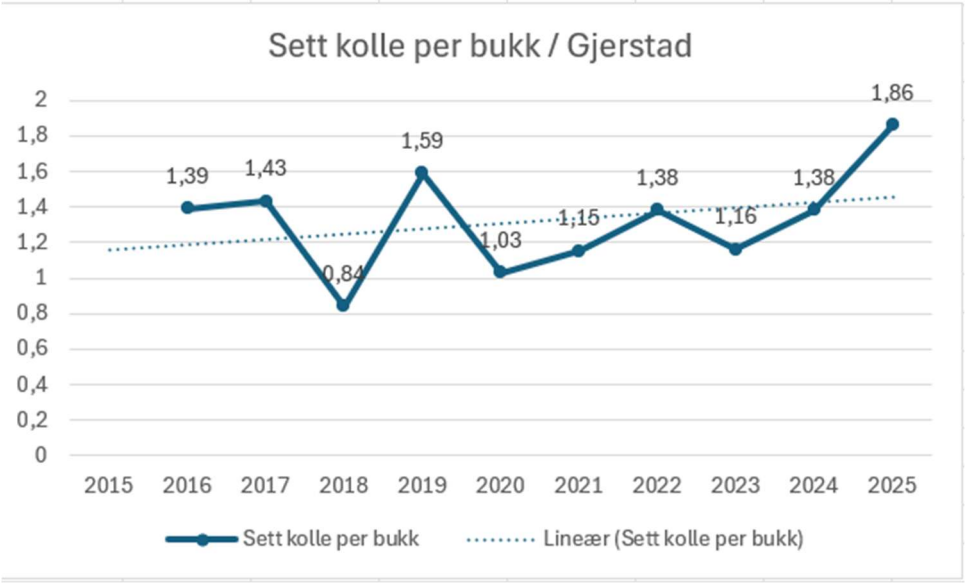
Sett kolle per bukk / Gjerstad
2
1,8
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0
1,39
1,43
0,84
1,59
1,03
1,15
1,38
1,16
1,38
1,86
2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

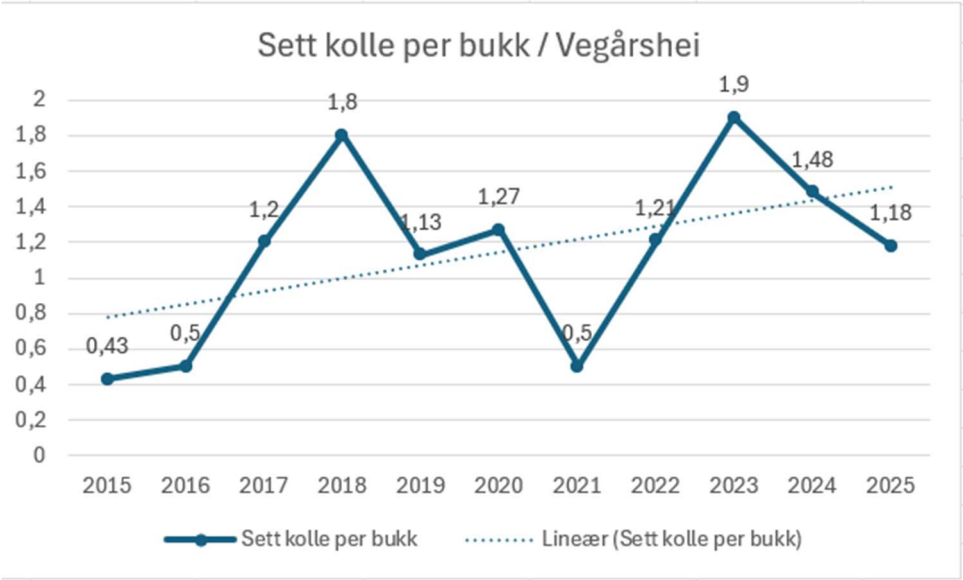
Sett kolle per bukk / Vegårshei
2
1,8
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0
0,43
0,5
1,2
1,8
1,13
1,27
0,5
1,21
1,9
1,48
1,18
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

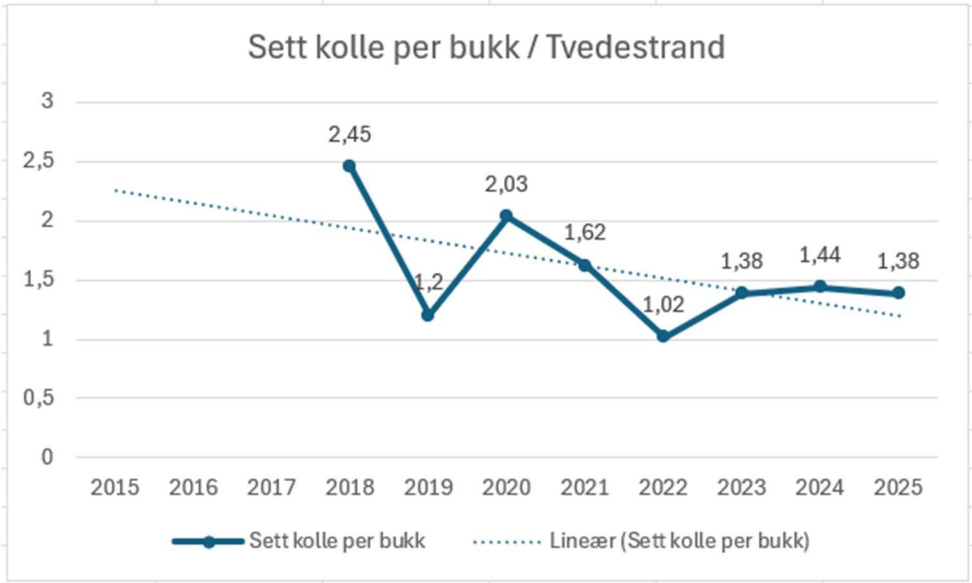
Sett kolle per bukk / Tvedestrand
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
2,45
1,2
2,03
1,62
1,02
1,38
1,44
1,38
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

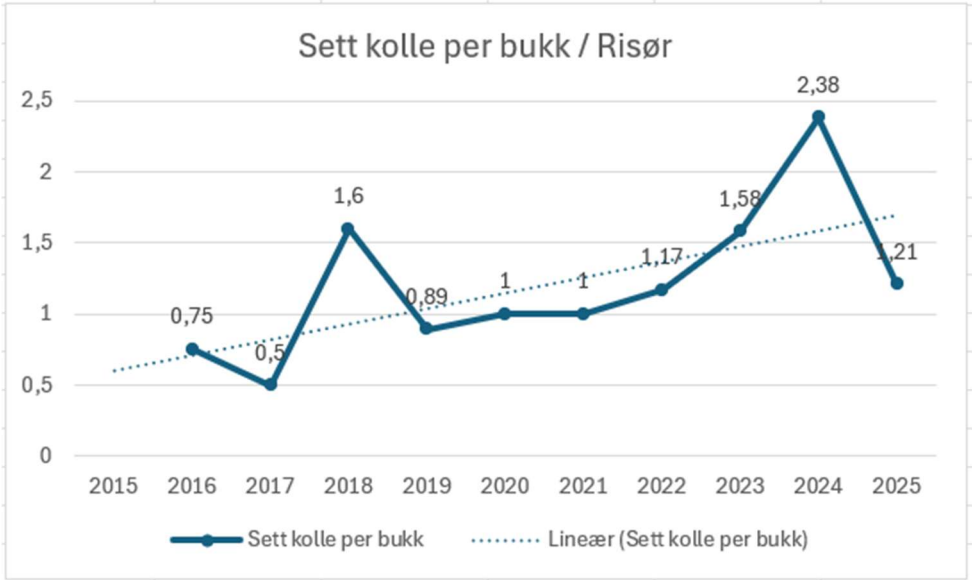
Sett kolle per bukk / Risør
2,5
2
1,5
1
0,5
0
0,75
0,5
1,6
0,89
1
1
1,17
1,58
2,38
1,21
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

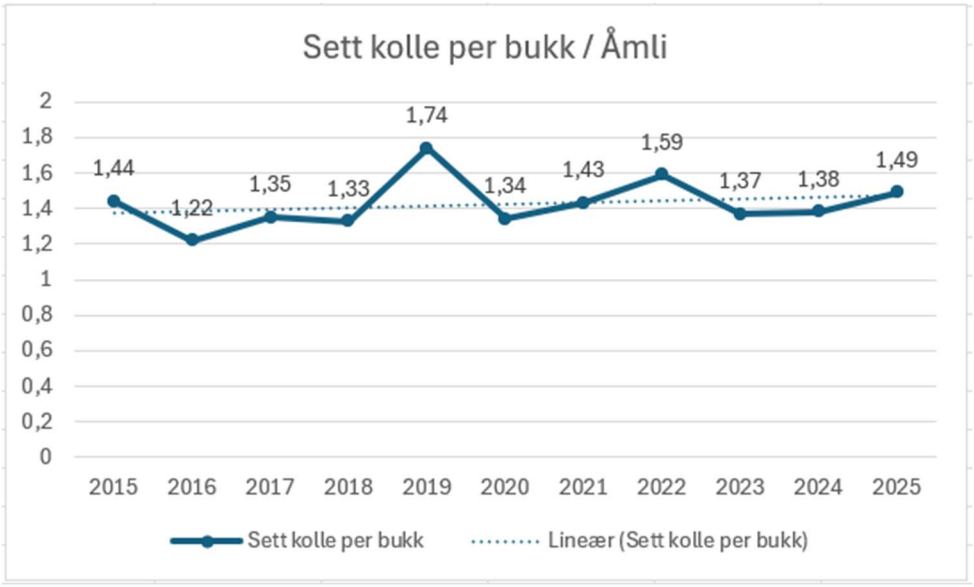
Sett kolle per bukk / Åmli
2
1,8
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0
1,44
1,22
1,35
1,33
1,74
1,34
1,43
1,59
1,37
1,38
1,49
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

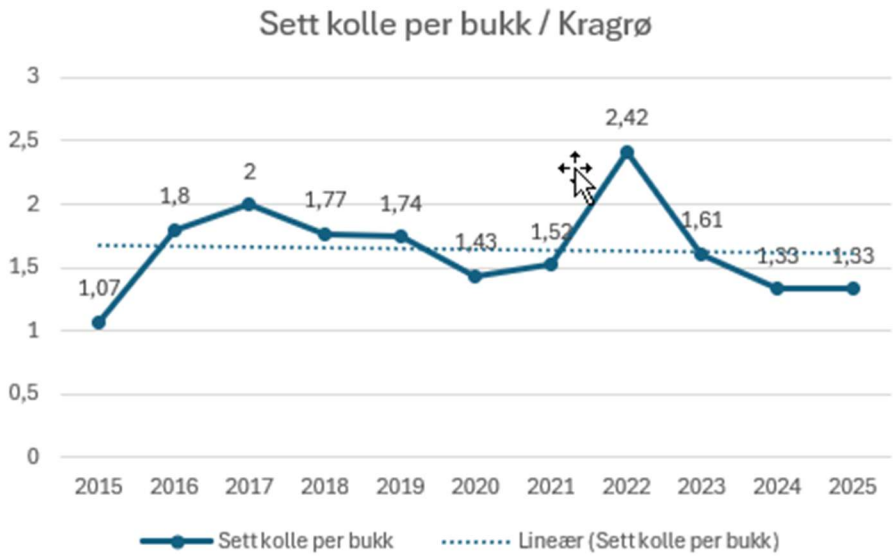
Sett kolle per bukk / Kragrø
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
1,07
1,8
2
1,77
1,74
1,43
1,52
2,42
1,61
1,33
1,33
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

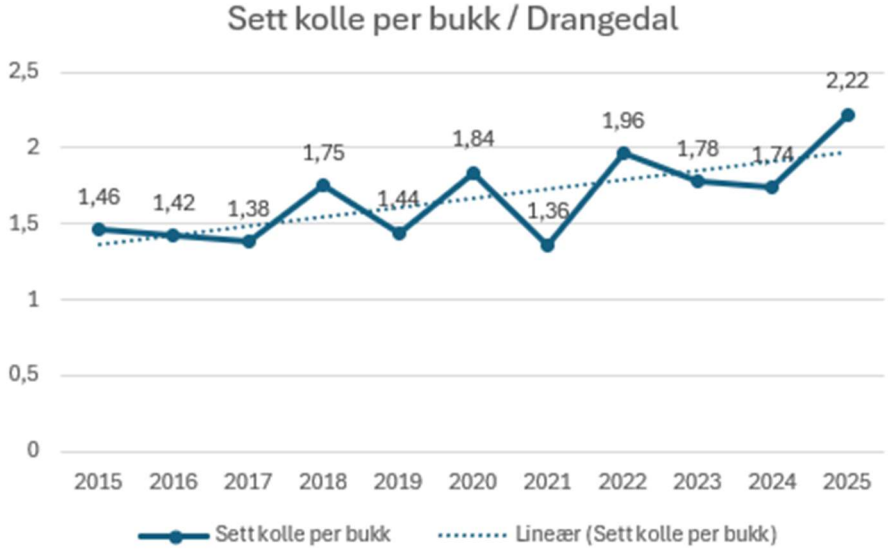
Sett kolle per bukk / Drangedal
2,5
2
1,5
1
0,5
0
1,46
1,42
1,38
1,75
1,44
1,84
1,36
1,96
1,78
1,74
2,22
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

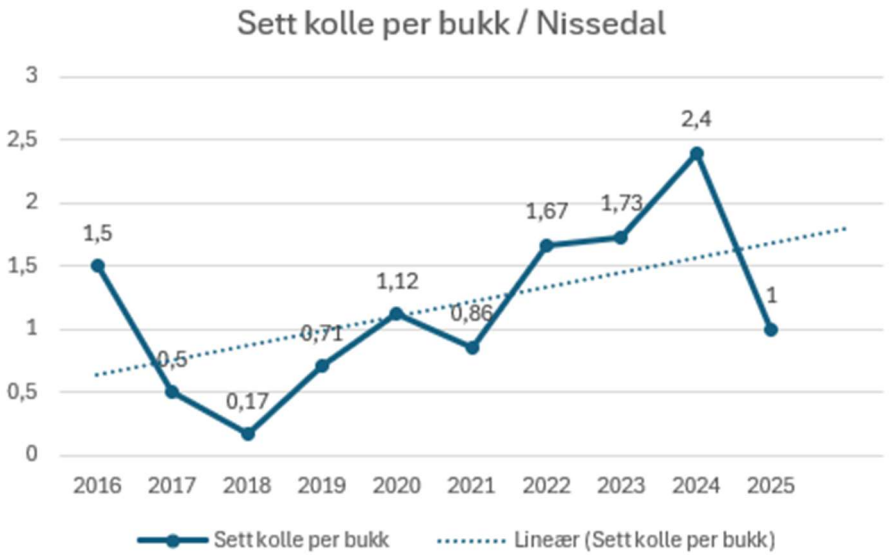
Sett kolle per bukk / Nissedal
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
1,5
0,5
0,17
0,71
1,12
0,86
1,67
1,73
2,4
1
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Sett kolle per bukk
Lineær (Sett kolle per bukk)

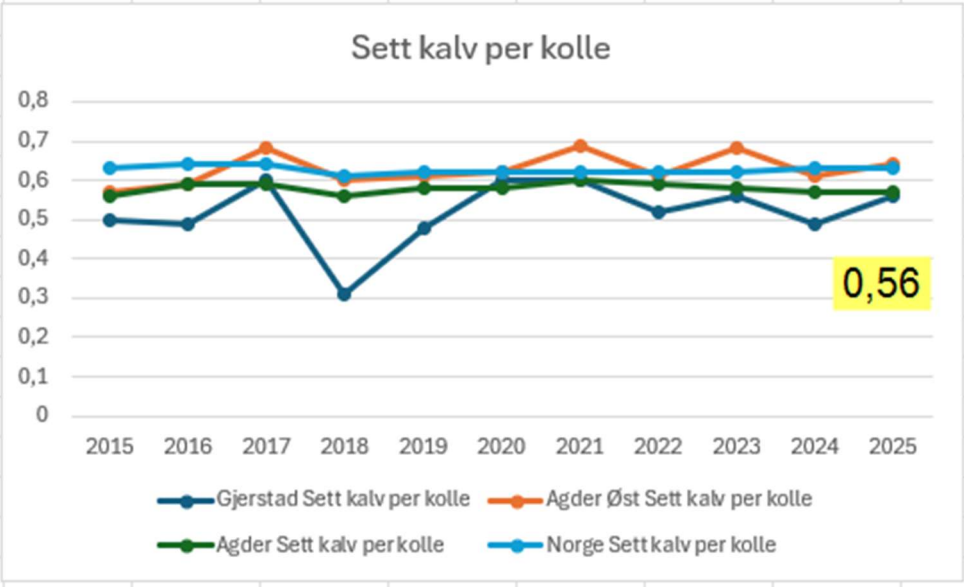
Sett kalv per kolle
0,8
0,7
0,6
0,5
0,4
0,3
0,2
0,1
0
0,56
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Gjerstad Sett kalv per kolle
Agder Øst Sett kalv per kolle
Agder Sett kalv per kolle
Norge Sett kalv per kolle

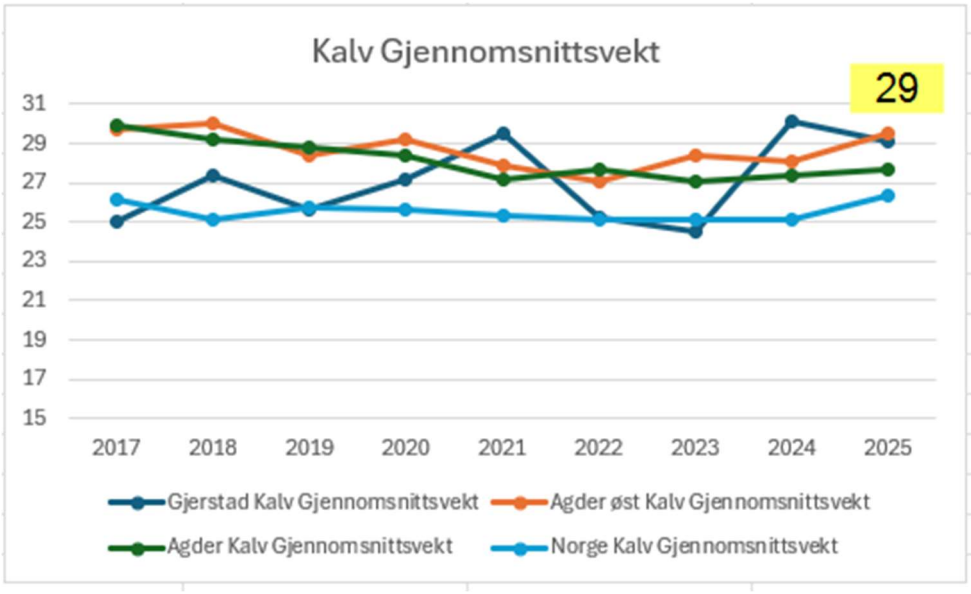
Kalv Gjennomsnittsvekt
29
31
29
27
25
23
21
19
17
15
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Gjerstad Kalv Gjennomsnittsvekt
Agder øst Kalv Gjennomsnittsvekt
Agder Kalv Gjennomsnittsvekt
Norge Kalv Gjennomsnittsvekt

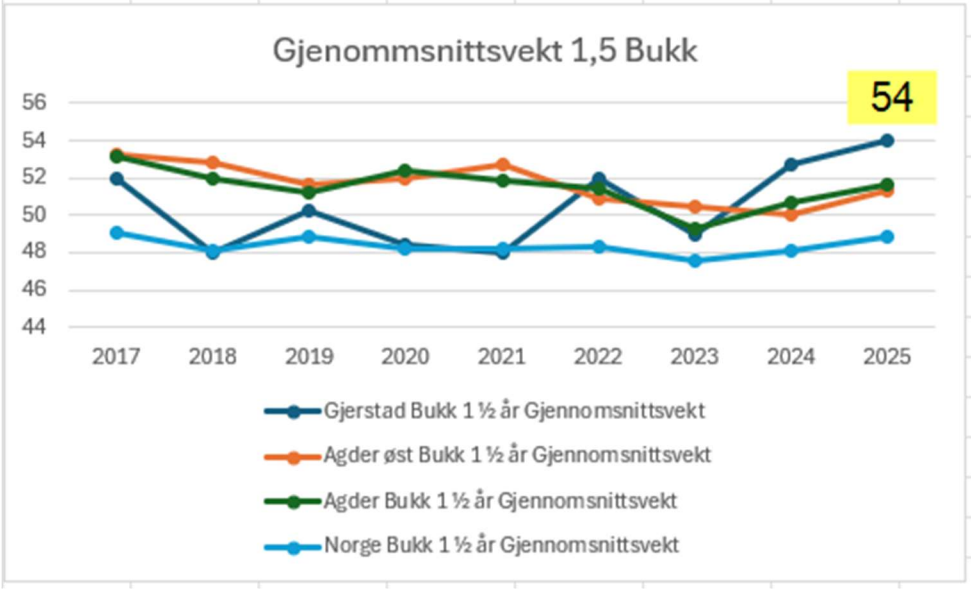
Gjenommsnittsvekt 1,5 Bukk
54
56
54
52
50
48
46
44
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Gjerstad Bukk 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Agder øst Bukk 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Agder Bukk 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Norge Bukk 1 ½ år Gjennomsnittsvekt

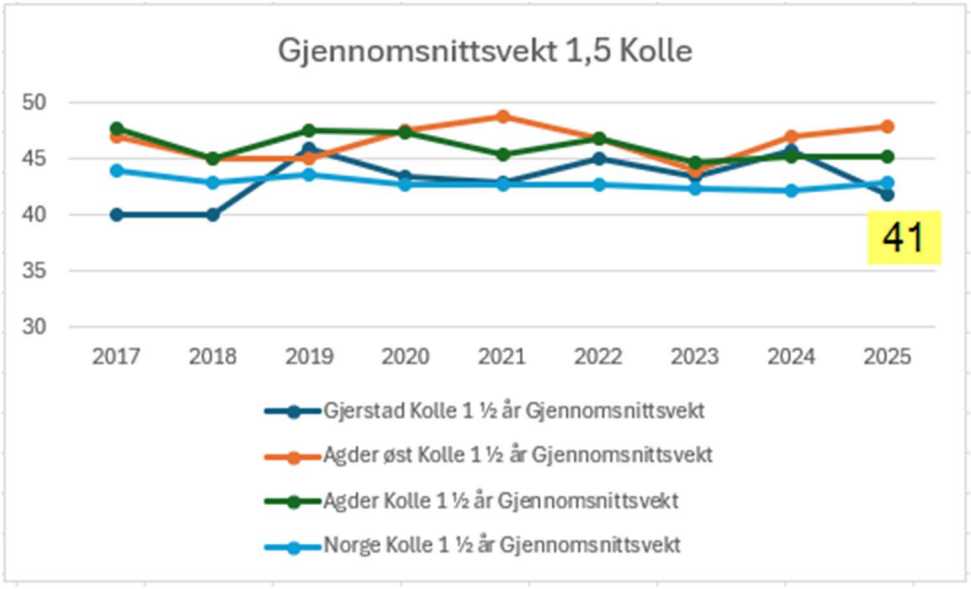
Gjennomsnittsvekt 1,5 Kolle
41
50
45
40
35
30
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Gjerstad Kolle 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Agder øst Kolle 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Agder Kolle 1 ½ år Gjennomsnittsvekt
Norge Kolle 1 ½ år Gjennomsnittsvekt

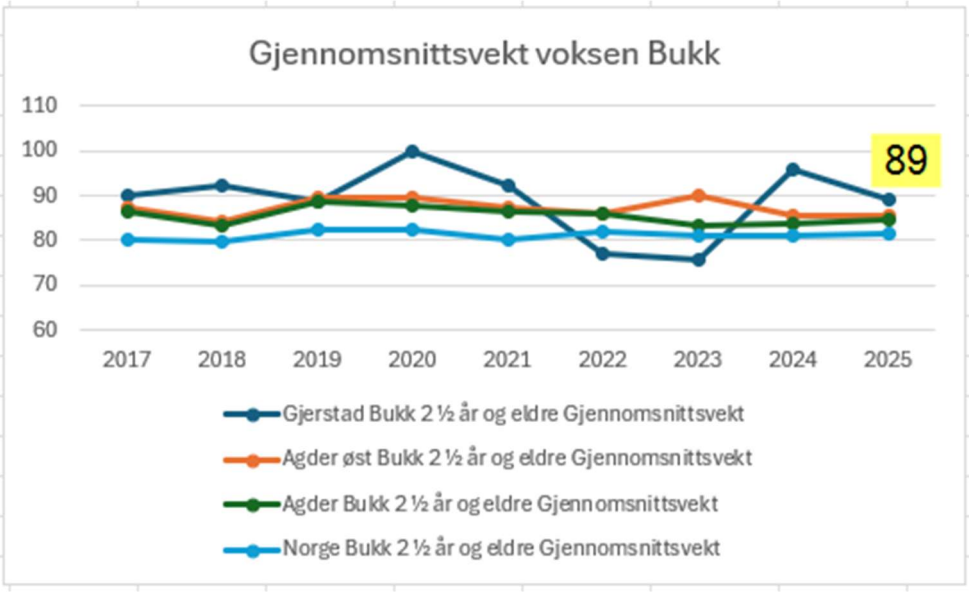

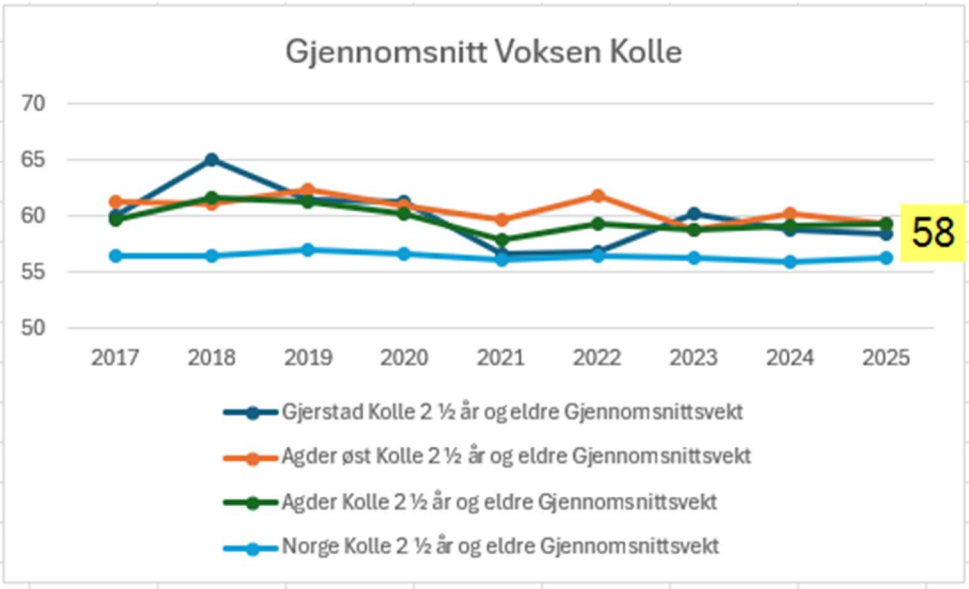

6.3 Analyse av data fra Hjorteviltregisteret

- Gjerstad og Agder ser man relativt lite hjort, sammenlignet med Norge generelt.

- Sett hjort per jegertime har en økende trend, noe som kan indikerer en svak bestandsvekst. Gjerstad har samme trend som Agder.

- Gjerstad har et noe høyt kolle pr bukk observasjoner. For Gjerstad har trenden gått i negativ retning. I 2020 var vi på 0,84 som er svært godt, til 2025 der vi er oppe på 1,86. (ref. også Faunrapport 2026)

- Drangedal har også ett relativt høyt kolle pr bukk nivå, i 2025 var det 2,22. Trenden for Drangedal har og er som for Gjerstad stigende (i feil rettning).

- Vekttrender på kalv er stigende, og kalvene har gode vekter.
- Vekttrender på 1,5 Bukk er svakt økende og har gode vekter.
- Vekttrender på 1,5 Kolle er svakt økende og har relativt gode vekter selv om det var en liten dropp i 2025.
- Vektrender på voksen bukk er svakt synkende. Gjelder for hele «Øst Agder» Vektene er normale, men for voksen bukk spiller fellingstidspunkt inn på vekten. Se på dette derfor kun som en trend.
- Vektrender Voksen kolle er svakt synkende. Gjelder for hele «Øst Agder»

Generelt ligger Gjerstad nå ganske på «Normalen» når det gjelder kondisjon på hjort.

Anbefalt forhold: 1 bukk per 1,5–2 koller

Dette regnes som "gullstandarden" i moderne viltforvaltning.

Forhold (Bukk:Kolle)	Status	Konsekvens
1 : 1	**Naturlig/Ideelt**	Maksimal genetisk konkurranse, synkron brunst og sterke kalver.
1 : 1,5 til 1 : 2	**Anbefalt forvaltning**	God reproduksjon, sunn aldersstruktur og akseptabelt jaktuttak.
1 : 3 eller mer	**Ubalansert**	"Skjevskutt" bestand. Risiko for sen brunst og lave kalvevekter.

Gjerstad har en negativ trend både på kolle per bukk og vekt på stor bukk

- Tendensen tilsier at vi bør være varsomme med uttak av stor bukk, og da spesielt kronbukker som er svært viktige i avlen.

Sett kalv/kolle	Status	Tolkning
Over 0,80	**Eksepsjonelt**	Tyder på ekstremt gode beiteforhold og en ung, sprek kollebestand.
0,60 – 0,75	**Optimalt**	Målsettingen for de fleste viltlag. Tyder på god balanse i skogen.
0,40 – 0,55	**Moderat/Lav**	Varsellampene bør begynne å lyse. Noe begrenser produksjonen.
Under 0,40	**Kritisk lavt**	Her er det noe galt (lite mat, for mye rovdyr, eller feil avskjøting).

Gjerstad ligger på 0,56 i 2025, som er ganske likt som Agder, men er lavere en «Øst Agder» som har 0,64 og landsgjennomsnittet som ligger på 0,63.

Dette er en indikasjon på at man må tenke på at det er smart å være varsom med uttak av gode produksjonsdyr. Kalveproduksjonen burde forsøkes å økes.

Gjerstad sin avskytnings modell, med lavt uttak av store handyr de to siste årene, har vi nok ikke sett helt effekt av enda.

Gjerstad har nok en av de «strengeste» modellene i forhold kommuner rundt oss. Mange av kommunene hadde akkurat startet på en ny bestandsplan når våre samtaler startet i «Østre Agder» De har nok et høyere uttak av voksne handyr.

Gjerstad Viltlag mener derfor at modellen vi har benyttet i 2024 og 2025 er akseptabel og bør videreføres, men med en liten justering på handyruttaket.

Å øke kvote fra 70 til 80 hjort pr år virker også til å være fornuftig, siden vi har en høy fellingsprosent sammenliknet med andre kommuner. Vi må allikevel være oppmerksomme på det faktum, at det ser ut til at bestandsveksten har stagnert med en tendens til nedgang.
Men, man vet, at stammen fort kan øke voldsomt, så man må overvåke stammen nøye.

7 Beite

Elg og hjort beiter på forskjellige arter, men noe overlapp er det.
Gjerstad har en relativt Normal kondisjon på hjorten
Det er foreløpig ikke registrert rapporter om uakseptable beiteskader,

Gjerstad Viltlag mener derfor at det indikerer at vi har nok beite til hjorten.

8 Målsetninger for perioden 2026-2028

- Bedre Kolle per Bukk: målsetning mellom 1,5 og 1,8
- Øke kalveraten til over 0,6
- Beholde den relativt gode kondisjonen (vekt) i alle kategorier dyr

For å nå disse målsettingene gjelder følgende:

- Forsiktig uttak av voksen bukk*
- Oppdeling av hjortebukk kvote til før og etter brunst. Dato settes til 1 november.
- Spissbukk jakt starter 01/09
- Jakt på voksen bukk 2,5 år og eldre starter 1.nov
- Relativt lavt uttak av kolle. (1,5 og eldre)
- Voksne dyr kan erstattes med yngre dyr

* Voksne hjortebukker er svært viktige i forvaltningen, det er derfor viktig at man har dem i brunstperioden som i all hovedsak er i Oktober. Spesielt når man ser trenden i Gjerstad kommune og i nabokommunen Drangedal, som vi har en lang fellesgrense med. Det er i de østlige grenseområdene fra Kragerø og Drangedal at ca 65% prosent av hjorten i Gjerstad ble felt i 2025. 50% av voksen bukk ble også felt i de områdene.

9 Kvote og Avskytningsmodell for perioden

9.1 Kvote

Trenden for hjort er utflatende for regionen, og for å forberede oss på en mulig voksende hjortestamme, og det faktum at Gjerstad felte 93% av vår kvote i 2025, settes en kvote pr/år til 80stk dvs 240 dyr i planperioden
Dersom trenden endrer seg negativt i planperioden kan kvotene pr/år reduseres.

9.2 Avskytningsprofil

Type dyr	Tildelt		
	Pr/år	3 år	%
Bukk	6	18	8 %
Spissbukk	15	45	19 %
Kolle	30	90	38 %
Kalv	29	87	36 %
Total tildeling	**80**	**240**	100 %

Areal	390472	daa
daa/dyr	4881	daa/dyr

Totalt handyruttak 1,5 år og eldre = 26% pr/år

Antallet voksne handyr kan endres dersom man ser at det felles for mange kapitaldyr (kronhjort).

10 Gjennomføring av jakten

Kvote synliggjøres på viltlaget sin hjemmeside, **Viltlaget.no.**
Denne siden oppdateres fortløpende. Her finner man også kontaktinformasjon til kontaktpersonen som det skal rapporteres til.
Jegere plikter å rapportere inn skutt hjort umiddelbart, og skal til enhver tid være oppdatert på gjenværende kvote.

Dette er en ordning som har vært velfungerende i over 15 år, og som ønskes videreført. Man ser at hjortefellinger fordeler seg ganske jevnt over bygda. En slik felleskvote, gjør at man har en stor åpen kvote for alle når jakta starter. Alle har en god sjans for å kunne felle den hjorten som måtte komme.

Forutsetningen for at dette fungerer, er at grunneiere og jegere utfører jakt på en forsvarlig forvaltningsmessig måte. Det gis en stor frihet for felling av dyr, og så lenge fellinger fordeler seg rimelig jevnt over bygda, og at det felles fornuftige type dyr og mengde i valdene, har det vist seg at dette fungerer greit. (Vis måtehold er stikkordet her.)

Viltlaget innkaller til jaktmøte før hjortejakt jakt starter. Innkalling går til storvaldledere og jaktleder. Agenda er generell og nødvendig informasjon om årets jakt og plikter

Viltlaget skal ha kontaktinformasjon til storvaldledere og jaktledere. Ved bytte av storvaldledere eller jaktledere skal det meldes inn til leder i Gjerstad viltlag.

Grunneier plikter å informere sine jegere om hvordan hjortejakt utføres og hvor de finner korrekt og nødvendig informasjon.

Gjerstad Viltlagets nettside Viltlaget.no Legger ut all nødvendig informasjon som:

- Kontakter til styre
- Fallvilt kontakt
- Kvoter (Fortløpende)
- Rutiner for prøvetakning av skutte dyr, hvor prøvetakingsutstyr hentes og hvor det skal sendes eller leveres.
- Annet

Viltlagets styre, skal hvert år gå igjennom årets avskyting og vurdere behov for justeringer for kvoter.

Viltlagets styre, kan sette jakt begrensninger underveis i hjortejakta, dersom uttak av mengde, eller type dyr, blir unormalt høyt eller skjevt i enkelte områder.

- Jaktstart 1 september
- Jaktstart voksen bukk 1 november.
- Førstemann til mølla prinsipp.
- Kvote vises på Gjerstad viltlagets nettside Viltlaget.no
- Jegere plikter å til enhver tid å være oppdatert på gjenværende kvote. (spesielt viktig når kvoter nærmer seg full)

- Jegere plikter å melde inn umiddelbart til nettansvarlig ved felling av hjort for oppdatering av kvoter. Følgende meldes inn:
    - Type dyr og alder (voksen bukk, spissbukk, kolle, kolle 1,5 år, kalv Han eller Hun)
    - Tagger på bukk
    - Vekt
    - Fellingsdato
    - Jaktlag
    - Skytter
- Jegere plikter å føre «Sett og Skutt» hver gang det jaktes på hjort.
- Jegere plikter å ta nødvendige prøver som til enhver tid blir pålagt dem.

10.1 Ved feilfellinger

- Ved feilfelling av voksen bukk eller spissbukk, tilfaller geviret Gjerstad Viltlag.
- Verdien av kjøtt tilfaller Gjerstad viltlag, uavhengig av type dyr eller kjønn på dyr som er feilfelt. Vekt er slaktevekt hengende i krok. Slaktet skal kontroll veies av en fra styret eller ett varamedlem.
- Kg pris fastsettes årlig på årsmøte av medlemmene i Gjerstad viltlag.
- Det er den aktuelle jegeren som er ansvarlig for å innbetale beløpet til Gjerstad Viltlag.
- Skjønn fra styret i Gjerstad viltlag kan utvises ved felling av feil dyr som ikke var igjen på kvote.

    Forutsetning:

    Gjelder dersom dyr blir felt i god tro om at det aktuelle dyret var igjen på kvote, etter at gjenværende kvote var sjekket, før jaktstart på den aktuelle jaktturen.

10.2 Kontroll

Ved behov for kontroll skal dette utføres av en uavhengig representant fra styret, eller en vararepresentant.

10.3 Sykdom eller skadet vilt

Ved mistanke om sykt eller skadet dyr, **skal Fallviltgruppe** kontaktes, eller leder for Gjerstad Viltlag.

Skadet dyr som blir felt pga skade eller sykdom, skal sjekkes av fallvilt gruppen eller evt. en fra styret i Gjerstad Viltlag.

Spesielt viktig er det å kontakte Fallviltgruppen, eller Gjerstad Viltlag, dersom dyret ikke er igjen på kvote. Da skal dyret håndteres som fallvilt av fallvilt gruppen. Det er i hovedsak fallviltgruppen som avgjør om dyret skal felles. Hele dyret, også hode, samt mye av innmaten skal følge med til viltmottak.

For øvrige forutsetninger vises til:

- Hjorteviltregisteret. http://www.hjorteviltregisteret.no/ Der mye av statistikken er hentet ifra.
- Forskrift om jakt på elg, rådyr, hjort og bever, Gjerstad kommune, Aust-Agder https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2015-04-23-433
- Lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-01-08-12

11 Fullmakt

Lederen i Gjerstad Viltlag har, på vegne av årsmøtevedtak, fullmakt til å sende inn bestandsplanen til godkjenning med Gjerstad kommune.

Sendt inn av	:	Gjerstad Viltlag
Dato	:	27/04-26
Sted	:	Gjerstad
For Gjerstad Viltlag/ Ved leder	:	Svein Olav Fjærbu

Godkjent av	:	Gjerstad Kommune
Dato	:	
Sted	:	
For Gjerstad Kommune	:	